

Improvisation is/as architecture
Experimental research encounter

HELYKERESÉS - TESTFELÉPÍTÉS

KULCSSZAVAK

immanencia
közelítés
teremtés
struktúra
impulzus
átmenet
jelenlét

Önmagában véve meglehetősen ellentmondásos kérdés, s a felvetés mint olyan elgondolkodtató, hogy egy pályázaton az improvizáció témájában induljunk. Pályázatunk kétnemű: írás és tánc, struktúra és impulzus – improvizáció alkotnak egy egészet.

Mint gyakorló építész (és amatőr táncos), és gyakorló táncos, testtudat-kutató (ugyanakkor építészet-rajongó), az improvizáció fogalma számunkra szorosan, szinte elválaszthatatlanul összefonódik a megtervezetlenség, spontaneitás ideájával.

Saját, ösztönös definíciónk szerint, improvizálni – műfajtól függetlenül – nem más, mint minden korlátot, ismer(e)t fókuszált, türelmes figyelemmel magunk mögött hagyni, engedni megtörténni azt, ami a Jelen fókuszában meg akar mutatkozni – rajtunk keresztül. Az improvizáció számunkra egy folytonos jelenlét, egy újra és újrakezdés használva mindazt, ami jelen van. Egy állapot, melyben minden pillanat egy válasz, interakció, s egyben rácsodálkozás az adott történéésre.

Az építészet, az építészeti gyakorlat - ezzel látszólagos szembenállásban – véleményünk szerint merőben kötött műfaj, ahol első ránézésre nem szabad, hogy helyet kapjon az improvizáció. A tervezési-kivitelezési folyamat során, annak minden szereplőjével együttműködésben egy olyasféle irányított párbeszédre van szükség, ami a pontos organizáció biztonsággal kecsegtető fundamentumán „optimális esetben” nem hagy(hat) helyet kitalálatlan részleteknek, az improvizáció aktusának. *Az építészeti praxis folyamatában kitalált, strukturált jelenség.*

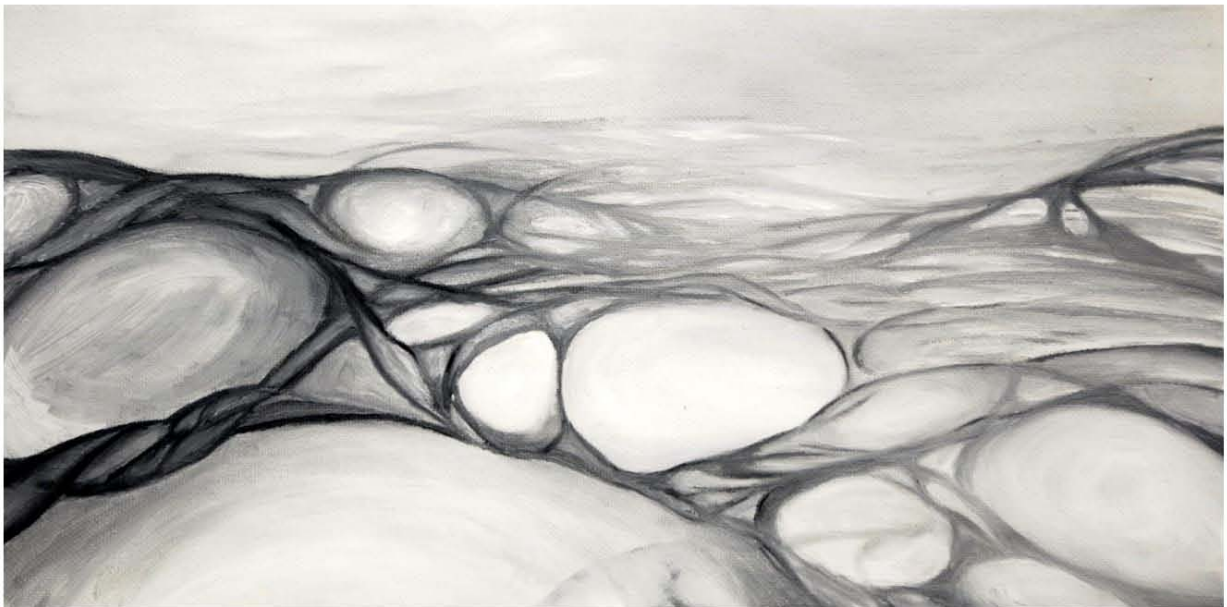
Ennek ellenére – az utóbbi időben külön figyelemmel kísérve e jelenségsort – az építészet „tele van” improvizációval, legalábbis improvizatív momentumokkal. Ennek az lehet az egyik oka, hogy a struktúra pontatlan. Ugyanakkor azonban egy ennyire finom, kényes, precíz szerkezetben az esetlegesen felmerülő anomáliákon belül kényszerűen alkalmazott improvizatív pillanatok meggyőződésünk, hogy legtöbbször nem az optimális irányba viszik a folyamatot. Nos, ez a meglátás jóllehet kidolgozatlan, mindenesetre tapasztalatunk szerint *a konvencionális építészeti gyakorlatban az improvizáció helyt-vesztett, helyt-tévesztett.* Még konkrétabban: építészként a gyakorlatban improvizálunk, csak nem ott ahol létjogosultsága van – ahol improvizálunk, az legtöbbször valószínűleg inadekvát.

Az ebből fakadó hely-keresés pályaművünk legfőbb inspirációs forrása.

Pályamunkánk egy ismerős-ismeretlen folyamat felkutatásáról szól: a struktúra - nehézségi erő – kitaláltság - evolúció, és inspiráció – impulzus - improvizáció kontrasztjáról, ellentmondásosságáról; továbbá vágyunk szerint mindezek konstruktív kölcsönhatásáról is, magában az építészeti gyakorlatban. Ahogy a tánc természeténél fogva bőlcsoje és otthona az improvizációnak, olyannyira kérdéses, hogy a relatíve merev építészeti folyamat miként integrálhatná azt.

Jelen munkánk egy koncepció, egy teoretikai meder a bemutatni szánt performanszunknak, pályaművünknek. Építész és táncos; a legtisztább absztrakt eszközökkel teszünk kísérletet arra, hogy egyrészt megjelenítsük a két oldal jellemzőit. Alapanyagunk az emberi test, kiindulási pontunk annak test-fel-építése a térben, ezen szervezet-szerkezet függőlegesbe kerülésének, talpra kerülésének folyamata, amelyben mindkét mozgó a hívószavak egy-egy megtestesítője. Mindemellett, hangsúlyozandó, közös táncunkkal kihívást intézünk afelé, hogy a két princípium spontán megjelenő aktusa révén olyan inspirációban merítkezzünk meg, amely építőleg hat tehát az egyéni szakmagyakorlásaink mindennapi terében is.

I illusztráció: Kontur Balázs, építész

Hrotkó Heléna – táncos, tánctanár, Budapest Kortárástánc Főiskola, Institute for Holistic Dance and Movement Pedagogy

Kohout Dávid – MSc., okleveles építészmérnök, Hetedik Műterem Kft.

Budapest, 2013. augusztus 15.